

partnerlande. Forslaget kan udmøntes til en politisk overbygning for Pfp-samarbejdet, og det kan tilføre partnerlandene, herunder Rusland, større føling med NATO's overvejelser og medindflydelse på ikke-artikel 5-operationer.

Også på andre områder gør NATO en aktiv indsats for at formå Rusland til at forstå udvidelsens hensigter og for at imødekomme russiske bekymringer. I kommunikøet fra mødet den 10. december 1996 slog NATO-udenrigsministrene fast, at NATO-landene ikke har hensigter og planer om og heller ikke noget behov for at placere atomvåben i de nye NATO-lande, og at NATO heller ikke har behov for at ændre sin atomvåbenpolitik. At NATO har fjernet 90 pct. af sine taktiske atomvåben i Europa, og at USA nu kun har 100.000 soldater i Europa mod tidligere 300.000, bidrager også til tillidsskabelse.

Den forestående modernisering af CFE-traktaten vedrørende konventionel våbenrustning er en udstrakt hånd fra NATO til Rusland. Traktaten, der blev indgået i 1990, sætter lofter over antallet af kampvogne, pansrede mandskabsvogne, artilleri, kamphelikoptere og fly i bestemte områder. CFE-traktaten har sin oprindelse i den kolde krigs tid og afspejler den gamle blokdeling i Europa: NATO over for Warszawapagten. Men det er for tid, og derfor indføres der formentlig nu – ikke mindst for at imødekomme russiske ønsker – nationale lofter over våbenmateriel af de typer, der er omfattet af traktaten.

Endelig har NATO foreslået Rusland at udvikle et nyt og styrket NATO-Rusland-forhold. På NATO-udenrigsministrenes møde i Bruxelles med den russiske udenrigsminister, Primakov, den 11. december 1996 opnåedes der enighed om at indlede forhandlinger om et formaliseret aftalearrangement, der udbygger forholdet i dybden som i bredden. Disse forhandlinger blev indledt ved et møde i Moskva den 20. januar mellem NATO's generalsekretær og Ruslands udenrigsminister. Tilsvarende ønsker NATO at styrke forbindelserne til Ukraine, som også vil stå centralt i Europas fremtidige sikkerhedsarkitektur.

Der er altså fra NATO's side taget mange initiativer for at bortvejre en russisk mistro over for alliancens hensigter, og disse bestræbelser har allerede i nogen udstrækning båret frugt. Russiske ledere har ved flere lejligheder tilkendegivet, at de forstår, at det NATO, der udvides, er et nyt NATO med fredelige hensigter. Efter årtiers koldkrig kan man selvfølgelig godt sætte

sig ind i, at den russiske befolkning har svært ved at se NATO i et nyt lys, men selvfølgelig har den russiske ledelse en opgave, som består i at forklare sagernes rette sammenhæng.

Der er også et russisk medansvar med hensyn til spørgsmålet om internationale nedrustningsaftaler. Dumaen har i modsætning til USA's Senat fortsat ikke ratificeret START II-aftalen, selv om det synes at være i Ruslands klare interesse at ratificere START II, både af økonomiske og strategiske årsager. Ved den kolde krigs afslutning havde USA og det daværende Sovjetunionen hver over 10.000 atomsprænghoveder. Med START I etableredes et loft på ca. 6.000 sprænghoveder, og med START II bringes loftet ned på 3.000-3.500 sprænghoveder. Denne omstilling koster penge, og derfor har USA fremsat en række tilbud om øremærket økonomisk bistand.

Men under alle omstændigheder er der på bare mellemlang sigt god økonomi i at foretage en sådan våbenreduktion. Det er væsentligt ikke mindst for Rusland, som er økonomisk trængt. Hvis ikke Rusland ratificerer START II, vil START I-lofterne fortsat være gældende, og det er ikke blot dyrt for Rusland, det er også ufordegnagtigt. Samtidig har man fra amerikansk side gjort det klart, at så snart Rusland har ratificeret START II, er man rede til at indgå i forhandlinger om START III. Derved åbnes mulighed for reel ligevægt mellem de to stormagter på et væsentligt reduceret niveau.

CFE-traktaten om konventionel våbenrustning har jeg allerede omtalt. Det er i særlig grad Rusland, der har presset på for at tilpasse CFE-traktaten til tiden efter den kolde krig, fordi slutresultatet ville være til fordel for Rusland i forhold til situationen i dag. Det kan ikke afvises, at resultatet vil omfatte ensidige styrkereduktioner fra nuværende og kommende NATO-landes side, så det er givet, at Rusland vil have en stærk interesse i at nå et resultat om modernisering af CFE-traktaten.

Den europæiske hovedudfordring i de kommende år er at opbygge en omfattende, samarbejdende sikkerhedsstruktur, og et nyt NATO med nye opgaver og nye medlemmer er en del heraf. Det er Rusland også. Rusland må have en rolle og en indflydelse, der afspejler landets betydning for Europas sikkerhed, men NATO's udvidelse vil ske, og valget for Rusland står derfor heller ikke mellem udvidelse eller ikkeudvidelse. Det skulle ikke være svært at vælge mellem integration og samarbejde om en